

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect perioada 2020-2023
20.80009.0807.21 „Migrația, schimbări demografice și politici de stabilizare a situației”

Director de proiect Olga GAGAUZ, dr.hab., conf cerc.

Proiectul 20.80009.0807.21 «Migrația, schimbări demografice și politici de stabilizare a situației» (2020-2023) prezintă un complex de studii comprehensive a proceselor demografice din Republica Moldova și factorilor determinanți ai acestora. Printr-un demers metodologic aplicativ și inovator, au fost identificate consecințele economice și sociale majore ale migrației și a schimbărilor demografice, evaluate cros sectorial politicile publice, conceptualizat un set de politici pe domenii.

Au fost recalulate datele privind numărul și structura populației pe vârste și sexe în perioada intercensitară (2004-2014), astfel, a fost obținută și o serie de date neîntrerupte până în anul 2023; elaborată prognoza demografică până în anul 2040, determinate schimbările în numărul și structura populației, impactul economic și social al acestora; elaborată prognoza efectivului și structurii populației economic active până în anul 2040; prognoza efectivului pensionarilor pentru limita de vârstă; pentru evaluarea stabilității financiare a BASS a fost elaborat un model de prognozare a cheltuielilor pentru achitarea pensiilor; efectuate calculele pierderilor veniturilor BASS din cauza reducerii numărului de salariați și ocupare informală.

A fost reactualizată metodologia de estimare a Indicelui Îmbătrânirii Active (ÎÎA) și calculați indicatorii săi compoziți. A fost estimat Indicele Îmbătrânirii Active (ÎÎA) în profil urban și rural, analizată conexiunea celor 22 de indicatori ai îmbătrânirii active la ODD-urile naționalizate.

A fost implementată metodologia Conturilor Naționale de Transfer (CNT) și elaborate CNT pentru anii 2019-2021; evaluat impactul schimbărilor demografice, a structurii pe vârstă a populației asupra producerii și distribuției venitului național; estimat deficitul ciclului economic de viață și surselor de acoperire a acestuia. În baza proiecției CNT pentru 2040 au fost identificate măsuri de atenuare a presiunii îmbătrânirii populației asupra generațiilor în vârstă aptă de muncă.

La compartimentul migrație au fost estimate fluxurile și stocurile migraționale în baza surselor diferite; aplicată o abordare metodologică nouă de evaluare a stocului de migranți în baza metodei de analiză longitudinală; evaluat impactul migrației externe și interne asupra structurii populației la nivel național și în profil teritorial; în baza studiilor calitative au fost determinați factorii migrației familiale în Germania; studiate aspectele ce țin de internaționalizarea învățământului superior, probleme de integrare a imigranților/străinilor în Republica Moldova.

La compartimentul mortalitate cercetările au fost axate pe evidențierea rezervelor de creștere a speranței de viață la naștere și reducere a decalajului între femei și bărbați, și pe medii de reședință; determinate cauzele mortalității premature și estimate pierderile economice ale acesteia; explorată structura mortalității cauzată de pandemia Covid 19.

Au fost cercetate diferite aspect ale vieții de cuplu și a schimbărilor în comportamentul marital, elaborată tipologia comportamentului reproductiv al femeilor; evidențiate aspectele ce țin de în implementarea concediului paternal și realizarea echilibrului dintre muncă și familie.

Scopul și obiectivele propuse în cadrul proiectului au fost realizate. Rezultatele principale ale proiectului s-au soldat cu un șir de recomandări specifice pentru fiecare domeniu, care au fost discutate în cadrul forumurilor științifice naționale și internaționale, prezentate factorilor de decizie în calitate de suport analitico-științific în procesul de elaborare, implementare și monitorizare a politicilor economice, sociale și demografice. Rezultatele științifice sunt reflectate în monografia colectivă ”Populația Republicii Moldova la 30 de ani de independență: provocări principale și politici necesare”, capitol în monografie editată de Springer, 3 monografii monoautor, 3 culegeri ale sesiunii științifice pe demografie din cadrul Conferinței internaționale științifico-practice ”Creșterea economică în condițiile globalizării”; 123 articole științifice dintre care 13 în reviste cu impact factor (Scopus), 2 Policy Brief, Harta de date ”Profilul demografic al Republicii Moldova 2022” ș.a.

20.80009.0807.21 "Migration, demographic changes and situation stabilization policies"

Director of the project Olga GAGAUZ, habilitated doctor, Associate professor

The project 20.80009.0807.21 "Migration, Demographic Changes, and Stabilization Policies" (2020-2023) presents a comprehensive set of studies on demographic processes in the Republic of Moldova and their determinants. Through an innovative and applied methodological approach, the project identified major economic and social consequences of migration and demographic changes, cross-sectorally evaluated public policies, and conceptualized a set of policies across various domains. *The key outcomes and activities of the project include:*

Recalculation of population data by age and sex during the intercensal period (2004-2014), providing an uninterrupted dataset until 2023. Development of a demographic forecast until 2040, assessing changes in the population's number and structure, along with their economic and social impacts; Forecasting the size and structure of the economically active population until 2040 and projecting the pensioner population at the retirement age; performed the calculations of the loss of BASS revenues due to the reduction of employees and informal employment.

The methodology for estimating the Active Aging Index (AAI) has been updated and its composite indicators are calculated. The AII was estimated in urban and rural profiles, the connection of the 22 indicators of active aging to the nationalized SDGs was analyzed.

The National Transfer Accounts (NTA) methodology was implemented and NTAs were developed for the years 2019-2021; evaluated the impact of demographic changes, of the age structure on the production and distribution of the national income; estimated life cycle deficit and the sources of its coverage. Based on the CNT projection for 2040, measures were identified to alleviate the pressure of the demographic aging on the working age generations.

Migration flows and stocks were estimated based on different sources; applied a new methodological approach to evaluate the stock of migrants based on the longitudinal analysis method; assessed the impact of external and internal migration on the population structure at the national level and in the territorial profile; on the basis of qualitative studies, the factors of family migration in Germany were determined; studied the aspects related to the internationalization of higher education, problems of integration of immigrants/foreigners in the Republic of Moldova.

In the mortality section, research was focused on highlighting the reserves for increasing life expectancy at birth and reducing the gap between women and men, and between urban and rural areas; determined the causes of premature mortality and estimated its economic losses; explored the mortality structure caused by the Covid-19 pandemic.

Different aspects of married life and changes in marital behavior were researched, the typology of women's reproductive behavior was elaborated; highlighted the aspects related to the implementation of paternity leave and achieving the balance between work and family.

The purpose and objectives proposed in the project have been achieved. The main results of the project resulted in a series of specific recommendations for each field, which were discussed in national and international scientific forums, presented to decision-makers as analytical-scientific support in the process of elaboration, implementation and monitoring of economic, social and demographic policies. The scientific results are reflected in the collective monograph "Population of the Republic of Moldova at 30 years of independence: main challenges and necessary policies", chapter in the monograph edited by Springer, 3 single-author monographs, 3 conference proceedings of the scientific session on demography within the International Scientific-Practical Conference "Economic growth in conditions of globalization"; 123 scientific articles of which 13 in journals with impact factor (Scopus), 2 Policy Brief, Data Map "Demographic profile of the Republic of Moldova 2022".